

Tanulói Jogok Nyilatkozata

Embernek születtem. A tanulás veleszületett képességem. A kezdetektől fogva él bennem a rácsodálkozás képessége, tele vagyok kíváncsisággal és tanulási vágygal. Úgy tekintek magamra - és ezt másoktól is elvárom -, mint aki tud és akar is fejlődni, tanulni.

1. Jogom van biztonságos környezetben tanulni.

Jogom van olyan környezetben tanulni, amely mentes az erőszaktól, drogoktól és egyéb olyan hatásoktól, amelyek a fizikai vagy pszichikai épségemet veszélyeztetnék.

2. Jogom van magamat elfogadni olyannak, amilyen vagyok és jogom van ahhoz is, hogy mások is így fogadjanak el.

Jogomban áll önmagamnak lenni és önmagamat szeretni csakúgy, mint identitásomat saját magam meghatározni. Jogom van ahhoz, hogy ne mások rólam szóló jóslatai alapján alakítsam életemet. Az iskolának nem az a szerepe, hogy a tanulók jellemét, személyiségét vagy kulturális identitását megváltoztassa.

3. Jogosult vagyok mások tiszteletére és jogom van, hogy saját magam döntsem el, mit tekintek sikernek.

Jogom van a magam dolgaiban döntéseket hozni és jogomban áll, hogy erőfeszítéseimet a saját elképzeléseim szerint – a hivatalosan használt értékelési rendszertől eltérő módon - ítéljem meg. Jogom van hozzá, hogy ne másokhoz képest ítéljenek meg.

4. Jogom van a nekem legmegfelelőbb tempóban és módszerekkel tanulni.

Elvárom, hogy egyszeri és megismételhetetlen egyénként ismerjenek el. Lehet, hogy más ütemben és más módon tanulok, mint a többség. Tudatában vagyok, hogy vannak olyan területek, ahol kiemelkedő teljesítményre vagyok képes, míg más területeken nehézségeim lehetnek.

5. Jogom van feltenni kérdéseimet, bármilyenek is legyenek azok. Jogom van továbbá kinyilvánítani, ha valamit nem értek, mint ahogy megvan a jogom ahhoz is, hogy ne értek bizonyos dolgokat.

Felismerem, hogy a tudás és megértés csak kérdések útján megszerezhetőek. A kérdéseket esetenként fontosabbnak tekintem, mint a kapott válaszokat. A kérdéseim segítenek a világot általam fogalmakká alakítani. Ha nem értek valamit, jogomban áll tovább kérdezni és elvárom, hogy elfogadják, hogy nem szükséges és lehetséges mindent azonnal megérteni. Képes vagyok a rengeteg bizonytalansággal, kuszasággal és tudáshiánnyal együtt élni. Nem félek kimondani, hogy „nem tudom”. Ez nem azt jelenti, hogy ezekben a kérdésekben a tanároktól közvetlen segítséget várok. Szeretném, ha ahhoz segítenének hozzá, hogy saját magam találjak válaszokat, hogy önállóan tanulhassak.

6. Jogomban áll "más"-nak lenni, saját kultúrával, véleménnyel és értékrenddel.

Egyedi személyiségként büszke vagyok kulturális örökségemre és annak értékeire. Jogom van ahhoz, hogy ne feleljek meg mások elvárásainak..

7. Jogomban áll, hogy magam döntsem el mit gondolok, jogomban áll a felettem állók tekintélyét és a tényként kezelt véleményeket megkérdőjelezni.

Szeretem, ha magam alakíthatom a véleményemet. Kritikus gondolkozású akarok lenni. Diákként a szerepem nem az, hogy robot legyek, ami tényeket magol be anélkül, hogy megértené, honnan származnak az adatok vagy csak le akarja tenni a vizsgát. Tudom, hogy a tények változnak. A jogom kell legyen, hogy különbséget tegyek tények és vélemények között. Nem bízom azokban a tekintélyekben, akik eltántorítanak másokat attól, hogy gondolkozzanak.

8. Jogomban áll véleményt nyilvánítani anélkül, hogy attól kéne tartanom, hogy mások kinevetnek, kigúnyolnak.

Jogom van ahhoz, hogy ne gúnyoljanak ki, ne bántsanak és ne büntessenek meg a véleményemért.

9. Jogom van segítséget kérni.

Nem szabad, hogy szégyenkezniem kelljen, ha támogatásra van szükségem és segítséget kérek. Ahhoz, hogy a lehetőségeimet a legnagyobb mértékben kihasználjam, segítségre van szükségem, amihez szabadon hozzá kell jutnom.

10. Jogom van ahhoz, hogy igazságosan értékeljenek és jogomban áll ismerni az osztályzás folyamatát.

Az osztályzatok megállapításának módjával és szabályaival tisztában kell lennem éppúgy, mint a tantárgy céljaival, hogy felelősen dönthessek arról, mennyi energiát fektetek bele. Elvárom, hogy minden osztályzatomról igazságosan és előítélet nélkül döntsenek.

11. Jogom van véleményt mondani az engem tanító tanárokról és értékelni munkájukat.

Ki tudhatná jobban, mint a diákok, hogyan teljesítenek a tanárok az osztályterekben? Ki más segíthetné a tanárokat – a többi tanáron kívül -, hogy jobbá váljanak? Így tehát ahhoz, hogy a tanár tudja, mi működik hatékonyan, tisztelettudó, de tárgyra törő visszajelzésre van szükség.

12. Jogom van ahhoz, hogy az önbecsülésem ne csupán az iskolai teljesítményemen alapuljon.

Tudomásul veszem, hogy az osztályzatok nem ösztönzik a tudásvágyat és azt, hogy a tanulás kedvéért tanuljunk. Nem az osztályzatokért tanulok. Azt is tudom, hogy az osztályzatok a tanulás fontos dokumentációi. Azonban mint ilyenek, a legjobb esetben is pontatlanok. A rossz osztályzatok nem jelentenek kudarcot vagy azt, hogy nem vagyok intelligens.

13. Jogomban áll, hogy én határozzam meg korlátaim és elvárásaimat magammal szemben; hogy meggondolhassam magam; hogy - ha úgy érzem - feladhassam a küzdelmet; hogy sikeres vagy éppen sikertelen legyek.

Nem félek attól, hogy tévedhetek, hogy feladok valamit vagy kudarc érhet. Tudom, hogy vannak határait, és nem érhet veszteség attól, hogy valami másképp van, mint ahogy korábban gondoltam. Más szóval, az igazi tanuló megváltoztathatja a véleményét. Valójában célom az, hogy változzon gondolkodásom, és nem félek attól, hogy ez bekövetkezik.

14. Jogom van hibázni, kockáztatni és találgatni. Jogom van többször és többféleképpen is esélyt kapni, hogy számot adhassak tudásomról.

Jogom és kötelességem, hogy a hibáimból tanuljak. Értem, hogy hibáim a lehetőségek számát csökkentik, ám általuk közelebb jutok a megoldáshoz, nem távolabb. Egy tévedésre jó barátként vagy segítő figyelmeztetésként tekinthetek. Nem kell, hogy zavarban legyek vagy szégyenkezzem, amikor megtippelek egy választ. Nincsenek abszolút, végleges és megváltoztathatatlan megoldásaim minden problémára. Tudomásul veszem, hogy az intelligenciát nem az határozza meg, amit tudunk vagy nem tudunk, hanem az, hogy mit teszünk, amikor nem tudunk valamit. Azt is tudom, hogy néha több lehetőségre, esetleg eltérő módokra is szükségem van ahhoz, hogy megmutassam, sikeres voltam a tanulásban.

15. Jogom van a saját oktatásommal, osztályommal és iskolámmal kapcsolatos kérdések eldöntésében - a korom és tanulmányaim előrehaladtával egyre nagyobb mértékben - részt venni.

A szabadság és a felelősség ugyanannak az érmének két oldala. Csak annyira vagyok számon kérhető, amennyi szabadságot kapok a választásaimban. Ahogy növekszem és haladok az életben és az iskolában, az egyre több választási lehetőség, így az egyre nagyobb felelősség alapvető jogom. Az oktatási rendszer kötelessége, hogy felkészítsen arra, hogy egy szabad és demokratikus társadalomban éljek, téve ezt oly módon, hogy lehetőséget ad az oktatásommal, az osztályommal és az iskolámmal kapcsolatos döntésekben való részt vételre.